

ΓΝΩΜΗ

Το τέλος της φιλανθρωπίας και των ιδρυμάτων

Του ΠΑΠΙΝΙΑΝΟΥ

Τα τελευταία σαράντα και πλέον χρόνια το κράτος όχι μόνο διευκόλυνε την ίδρυση κοινωφελών ιδρυμάτων αλλά προέτρεπε και την ίδρυσή τους. Ετσι όσους οργανισμούς ιδρυμάτων ενέκρινε με νόμο τους αναγνώριζε όχι μόνο διοικητική αυτοτέλεια αλλά τους έδιδε και κάθε είδους φορολογικές απαλλαγές, γράφοντας μάλιστα στον νόμο ότι αυτές ισχύουν και αν ακόμη μελλοντικός νόμος τις τροποποιήσει! Κάτι όχι και τόσο συνταγματικό. Για μια μεγάλη μερίδα κοινωφελών ιδρυμάτων που είχαν οι οργανισμοί τους εγκριθεί με προεδρικά διατάγματα, και μια και με διάταγμα το Σύνταγμα δεν επιτρέπει να αναγνωριστούν φορολογικές απαλλαγές, η Βουλή ψήφισε ειδικούς νόμους που έδιναν τις φορολογικές κτλ. απαλλαγές και σε αυτά τα ιδρύματα. Ετσι σήμερα έχουμε πάνω από 50 πολύ γνωστά ιδρύματα που απαλλάσσονται από όλους τους φόρους, τα χαρτόσημα, εισφορές υπέρ τρίτων κτλ., κτλ. Αυτά τα ιδρύματα, όλα επώνυμα, επιτυχώς λειτουργούν μονάδες υγείας, μουσεία, εκθέσεις τέχνης κτλ. χάρη στα προνόμια που τους είχαν αναγνωριστεί και τα οποία περιλάμβαναν και την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για το ισόποσο κάθε δωρεάς προς το ίδρυμα του δωρητή.

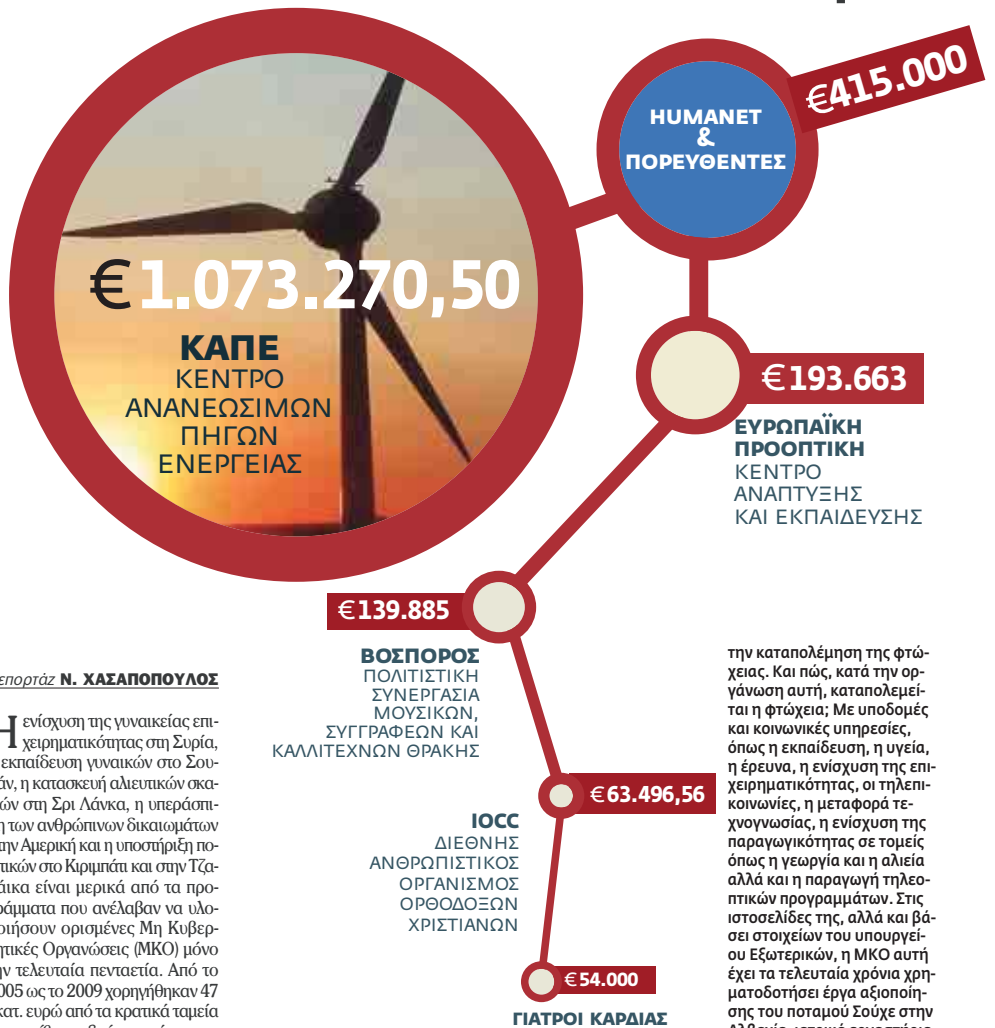
- Κανένας δεν σκέφτηκε πως βάζοντας βαρείς φόρους στα ιδρύματα και περιορίζοντας τις δωρεές προς αυτά τα περισσότερα θα αναγκαστούν να κλείσουν;

Όλα όμως αυτά τελείωσαν με την κατάθεση του νομοσχεδίου με τον τίτλο «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης και αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής». Με το άρθρο 12, παρ. 1 καταργούνται οι απαλλαγές από τον φόρο εισοδήματος που προβλέπονται με γενικές ή ειδικές διατάξεις όλων των νομικών προσώπων και ιδρυμάτων φυσικά. Με το άρθρο 25, παρ. 9 και 16 επιβάλλεται φόρος κληρονομιών και δωρεών, με το άρθρο 27 επιβάλλεται φόρος στην ακίνητη περιουσία τους και η παρ. 2 του άρθρου 29 μας λέγει ότι καταργείται κάθε απαλλαγή των ιδρυμάτων που δόθηκε με γενική ή ειδική διάταξη νόμου. Τέλος, και αυτοί που κάνουν δωρεές προς ιδρύματα δεν αφαιρούν από το εισόδημά τους το 100% της δωρεάς αλλά το 20% μόνον.

Ετσι πια, όπως θα διαμορφωθούν τα πράγματα μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου, τα κοινωφελή ιδρύματα όχι μόνο θα πληρώνουν βαρείς φόρους αλλά θα υπάρχει μεγάλη υστέρηση δωρεών, αφού για να ιδρύσει κανείς έναν δωρεά 10.000 ευρώ σε ένα ίδρυμα για να δώσει μια υποτροφία εξέπιπταν από το εισόδημά του 10.000 ευρώ, τώρα όμως θα εκπίπτουν 2.000 ευρώ και στο υπόλοιπο (8.000 ευρώ) θα πληρώνει 3.200 ευρώ, αν είναι εύπορος.

Αλήθεια, αναρωτιέται κανείς πώς τα σχεδίασαν αυτά; Κανένας δεν κοίταξε πίσω να δει πώς συμπεριφερόταν το κράτος στα κοινωφελή ιδρύματα; Κανένας δεν σκέφτηκε πως βάζοντας βαρείς φόρους στα ιδρύματα και περιορίζοντας τις δωρεές προς αυτά τα περισσότερα θα αναγκαστούν να κλείσουν; Ακόμη υπάρχει μια αμυδρή ελπίδα να τα διορθώσουν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Τα μυστήρια των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
Εδωσαν 700.000 ευρώ

Ρεπορτάζ Ν. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ

Η ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας στη Συρία, η εκπαίδευση γυναικών στο Σουδάν, η κατασκευή αλιευτικών σκαφών στη Σρι Λάνκα, η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Αμερική και η υποστήριξη πολιτικών στο Κιρμπίτι και στην Τζαμάικα είναι μερικά από τα προγράμματα που ανέλαβαν να υλοποιήσουν ορισμένες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) μόνο την τελευταία πενταετία. Από το 2005 ως το 2009 χορηγήθηκαν 47 εκατ. ευρώ από τα κρατικά ταμεία για «απίθανες δράσεις», όπως χαρακτηρίστηκαν, από την Τζαμάικα ως το Αζερμπαϊτζάν, σε ΜΚΟ. Μόνο το 2009 η κρατική χρηματοδότηση προγραμμάτων ΜΚΟ ανήλθε σε 4.296.840,83 ευρώ, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Βουλής ο ίδιος ο πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών κ. Γ. Παπανδρέου, εξαγγέλλοντας παράλληλα και ριζικές αλλαγές στον τρόπο χρηματοδότησής τους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μία ΜΚΟ εισέπραξε την τελευταία πενταετία περί το 1 εκατ. ευρώ για να αναπτύξει – όπως δικαιολόγησε τα χρήματα που έλαβε – την επιχειρηματικότητα στην Κορυτσά, για να λειτουργήσει αγροτικά ιατρεία στην Κούβα και για να κατασκευάσει κρηπιδώματα στον ποταμό Σούχε στην Αλβανία.

Ετσι όπως λειτουργεί το καθεστώς των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων δεν μπορεί να συνεχιστεί, είπαν στο «Βήμα» κυβερνητικές πηγές, ενώ τα κόμματα της αντιπολίτευσης συνεχώς υποβάλλουν ερωτήσεις και επερωτήσεις στη Βουλή (όπως έπραξε ο ΑΑΟΣ) ζητώντας στοιχεία για τη χρηματοδότησή τους. Ορισμένες ΜΚΟ όμως είναι παρούσες. Χαρακτηριστική περίπτωση, η δράση των ΜΚΟ στην Αϊτή, που κράτησαν την αξιοπρέπεια της χώρας ψηλά, αφού οι οργανώσεις αυτές έφθασαν προτού

ακόμη φθάσει η ελληνική κρατική βοήθεια.

Πολλές φορές χρησιμοποιούνται χρήματα σε ΜΚΟ για δράσεις στο εξωτερικό, ορισμένες από τις οποίες μπορεί να θεωρηθούν «παράξενες και αδικαιολόγητες» στην Ελλάδα, για καθαρά πολιτικούς λόγους, λένε στελέχη της ΝΔ. Ο κ. Ε. Στυλιανίδης, π.χ., ο οποίος χρημάτισε υφυπουργός Εξωτερικών από το 2004 ως το 2007, ανέφερε σε μια τηλεοπτική του συνέντευξη ότι η κυβέρνηση χρηργούσε σε ορισμένες περιπτώσεις βοήθεια σε διάφορες χώρες για να μπροσέει να έχει θετικές ψήφους στον ΟΗΕ και σε διάφορα άλλα διεθνή φόρα.

Όλα όμως πρόκειται να αλλάξουν ως προς τον τρόπο λειτουργίας των ΜΚΟ αφού, σύμφωνα με το έγγραφο που κατατέθηκε στη Βουλή και φέρει την υπογραφή του κ. Γ. Παπανδρέου, η κυβέρνηση «βρίσκεται στο στάδιο επεξεργασίας της επίσημης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος βάσει της οποίας θα καθοριστούν το ακριβές ποσό της κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας για χρηματοδότηση προγραμμάτων ΜΚΟ το 2010 και οι χώρες και οι τομείς προτεραιότητας». Τα στοιχεία όμως που έδωσε στη Βουλή για τις ΜΚΟ είναι εντυπωσιακά.

ΚΑΠΕ
Αυτοσυστήνεται ως εθνικός φορέας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ιδρύθηκε το 1987 και από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στη Βουλή εμφανίζεται να έχει εισπράξει χρήματα σε τρεις δόσεις. Διαθέτει, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του, επιστημονικό επιτελείο 120 ατόμων. Το ΚΑΠΕ αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα ως σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα εθνικής ενεργειακής πολιτικής και σε διεθνές επίπεδο προώθησε, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του, τα συμφέροντα της Ελλάδας στον ενεργειακό τομέα σε περιοχές, όπως η Ευρώπη, η Μεσόγειος, τα Βαλκάνια και η Μαύρη Θάλασσα. Έχει ήδη συμμετάσχει σε περισσότερα από 600 ευρωπαϊκά, διεθνή και εθνικά έργα.

HUMANET
Είναι, όπως αυτοσυστήνεται στην ιστοσελίδα της, ευρωπαϊκό δίκτυο ανθρωπιστικής ανάπτυξης, ένας ανεξάρτητος οργανισμός με διεθνή δράση. Οι κύριες δραστηριότητες του Humanet αφορούν

την καταπολέμηση της φτώχειας. Και πώς, κατά την οργάνωση αυτή, καταπολεμείται η φτώχεια; Με υποδομές και κοινωνικές υπηρεσίες, όπως η εκπαίδευση, η υγεία, η έρευνα, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, οι τηλεπικοινωνίες, η μεταφορά τεχνολογίας, η ενίσχυση της παραγωγικότητας σε τομείς όπως η γεωργία και η αλιεία αλλά και η παραγωγή τηλεοπτικών προγραμμάτων. Στις ιστοσελίδες της, αλλά και βάσει στοιχείων του υπουργείου Εξωτερικών, η ΜΚΟ αυτή έχει τα τελευταία χρόνια χρηματοδοτήσει έργα αξιοποίησης του ποταμού Σούχε στην Αλβανία, ιατρικά εργαστήρια στην Κούβα, την κατασκευή αλιευτικών σκαφών στη Σρι Λάνκα, την αγορά ενός αεροναυτικού τομογράφου στην Αλβανία, κ.ά.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
Σχεδιάζει και υλοποιεί, όπως επίσημως αναφέρει στην ιστοσελίδα του, ολοκληρωμένες δράσεις με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Στις ως τώρα δράσεις της περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων νέων και γυναικών στη Μολδαβία, αποκατάσταση σχολείων στο Κοσσυφοπέδιο, πρόγραμμα ανάπτυξης και ευαισθητοποίησης τοπικών κοινωνιών στη Δομινικανή Δημοκρατία, ένα άλλο πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης στο Εκουαδόρ, ανοικοδόμηση σχολείων στην Αλβανία, βοήθεια σε σεισμόπληκτους της Ινδίας, μικροεπιπτώσεις στη Σερβία, πακέτα ιατρικής περίθαλψης και καθαρισμού νερού στην Τουρκία, ενίσχυση διαχείρισης δασικών πόρων στο Περού και μεταφορά τεχνολογίας για την προφύλαξη από τη φυματίωση στο Αζερμπαϊτζάν και πολλές άλλες ανθρωπιστικές δράσεις από το 1995 ως σήμερα που λειτουργεί.